

Buna = Hallo,

Inmiddels zijn we 2 dagen in Roemenië, dus even tijd voor onze eerste belevenissen. Zaterdag een goede vlucht gehad, al was het wel een lange dag. 4 uur wachten op het vliegveld van Boekarest waar niets te beleven viel. Maar in Iasi wachtte ons letterlijk en figuurlijk een warm welkom! Het was er 31 graden en Brian Douglas, onze begeleider, stond ons op te wachten., Met scherpe vouw in de pantalon, strak gestreken overhemd en fris gedoucht begroette hij ons zo plakkerig als we waren, met drie fikse welkomstzonen, dus de vriendelijke toon was gelijk gezet. We gaan hem deze weken natuurlijk het gestreken hemd van het lijf vragen, want voor ieder van ons is het een onbekend land en hij woont en werkt er al 14 jaar. Met de taxi naar pension Sabina, waar we deze week logeren. Helemaal super, we hebben een ruime kamer en eigen badkamer. Er is een heerlijke tuin achter met verschillende zitjes, mooie bloemen en een kleine moestuin. 's Avonds een eenvoudige doch voedzame maaltijd, waarna we nog een fles Roemeense wijn soldaat gemaakt hebben en bijtijds in bed lagen. Zondagochtend na een uitgebreid ontbijt zijn we lopend naar het centrum van de stad Iasi gegaan. Ons Pension zit helemaal aan de zuidkant van de stad. Tot onze verbazing was het al aardig druk op straat, de tram zat vol en allerlei stalletjes met tweedehands kleding en etenswaren waren open. Het was een heel ander straatbeeld dan we verwacht hadden. Wel veel flats, maar niet hoger dan 5 etages, verspringend gebouwd en met veel groen ertussen. Mr. Ceaușescu had op een of andere manier toch ergens nog hart voor mensen. Hij dwong ze vanuit de dorpen in de stad te gaan wonen, maar zorgde er wel voor dat ze niet in een betonnen omgeving terecht kwamen. Er moest veel groen zijn en tussen de blokken ook afgesloten speelruimte voor de kinderen, zodat ze vanuit huis in de gaten konden worden gehouden als ze buiten speelden. Veel van de flats worden nu opgeknapt, krijgen dubbele beglazing (gelukkig want in de winter kan het -30 graden worden). Nieuwe radiatoren, zodat ze zelf de verwarming kunnen regelen zoals dat bij ons gaat met blokverwarming. De buitenkant wordt bijgewerkt en voorzien van een fraai kleurtje. In de stad ontmoetten we 2 jonge Roemenen, Ionut, student biologie die Brian assisteert bij de voorlichting en preventie van TBC en zijn vriendin Alexandra. Ze spreken allebei uitstekend Engels, wat prettig was voor de conversatie. Zij hebben ons rondgeleid en e.e.a. over de stad verteld. Ze lieten de universiteit zien, die ook op zondag in gebruik is voor tentamens e.d. Daar werden we voor de eerste keer geconfronteerd met een licht corrupte actie van de portier. De grote hal beneden mochten we bezichtigen, maar er was nog een fraaie zaal binnen en daar mochten we in als we hem geld gaven, wat we uiteraard niet gedaan hebben. Maar we zijn er voor gewaarschuwd dat dit nog wel vaker voor zal komen. Het is officieel verboden, maar de gewoonte is slecht uit te roeien. Daarna door parken gelopen waar het heel druk was. Het deed heel Zuid-Europees aan, waar op zondag ook hele gezinnen lekker aan de wandel zijn. Kortom voor zover we het hebben kunnen bekijken is Iasi geen mooie stad, maar wel een prettige sfeer. Het was leuk met die jonge mensen te praten over hun leven en mogelijkheden, ze hebben het bepaald niet gemakkelijk. Ionut bijvoorbeeld woont in een dorp en kwam al naar Iasi toen hij 14 jaar was om de middelbare school te volgen. Maar hij moest wel op kamers en helemaal voor zichzelf zorgen. Dat is toch iets wat wij ons niet kunnen voorstellen. Gisteravond weer genoten van een heerlijke maaltijd met een wel heel lekker toetje, alles home-made. Met het woordenboek in de hand hebben we de kokkin in alle toonaarden geprezen. Vanmorgen dan naar de funny english school. Twaalf jaar geleden gestart door een echtpaar met 4 kinderen in een kamer van hun flat en aan het eind van het jaar waren het er 20. Zo is het langzaam uitgebouwd en op dit moment zijn het 140 kinderen. Deze week is alleen de 'kindergarten' aanwezig, volgende week beginnen de hogere klassen. We zijn 2 aan 2 in een klasje gegaan en Isabelle en ik hebben gekozen voor de 3 – 5 jarigen. Het waren er vandaag

10. Met de juf en een klasse-assistent zaten we dus met 14 in een klein lokaal. Het was natuurlijk een beetje aftasten en toekijken hoe het toegaat. Allemaal brave kinders, de hele ochtend niet 1 onvertogen woord en aan het eind hebben wij de zevensprong met ze gedaan wat grote hilariteit gaf. Dus voor morgen weten we wat ons te doen staat en maken we een speelplannetje. Deze school heeft voldoende middelen, dus alle meegebracht spullen gaan naar de volgende school die van een heel ander gehalte zal zijn, is ons verzekerd. We hebben nog met de kinderen een warme maaltijd gehad tussen de middag en daarna zijn zij gaan slapen. De klasjes van de kleintjes hebben allemaal uitklapbedjes, waarvan wij dachten dat het kasten waren waar de schoolspullen in opgeborgen werden. Maar nee, ieder kind heeft zijn bedje met lakens en pyjamaatje, eventueel knuffel van thuis wat het slapen vergemakkelijkt. Ze slapen dan tot 15.00 uur en vanaf dat tijdstip kunnen de ouders ze komen halen. Wij zijn naar huis gegaan en zullen de rest van de week ook alleen de ochtenden aanwezig zijn en de middag voor onszelf hebben om de stad af te struinen. Vanavond weer bijtijds naar bed en morgen om 7.00 uur op om op tijd op school te zijn. Ja, ja het is vakantie!

Buna, Buna,

Ik sta (letterlijk) achter de computer. We hebben er 1 in ons pension, maar het toetsenbord staat op een kast, zittend tikken is een beetje lastig. Maar we zijn natuurlijk al lang blij dat we er gebruik van kunnen maken.

Hoe varen we tot nu toe? Heel goed. Brian komt iedere ochtend om ons op te halen en met de tram naar ons "werk" te brengen. Het is een beetje ingewikkeld om zelf te gaan want de trams zijn net van nummer veranderd en dat kan iedere dag weer gebeuren. Omdat wij het Roemeens niet machtig zijn, is het een beetje lastig. De trams zijn oude Oost-Duitse rammelbakken waar weinig vaart in zit en af en toe schudden ze zo dat je het idee hebt dat ze uit de rails lopen. Maar ja, het kost ook niet veel, althans voor onze begrippen. Een enkel ritje zonder overstapbevoegdheid kost 1,2 lei wat zoveel is als 35 eurocent. Voor 65+ is het openbaar vervoer gratis dus je ziet 's morgens vroeg al veel grijze bollen in de tram.

Voor de doorsnee Roemeen begint de dag vroeg. Zes uur op en om 7 uur aan het werk, 16.00 uur einde werktijd. Dan is het ook spitsuur in het verkeer en in het openbaar vervoer, al is het autoverkeer maar de helft van bij ons. Het hele leven hier gaat toch ook een tandje lager, je ziet niemand op straat zich haasten en hollen.

Iedere dag beginnen we de dag op school met het begroeten van de directeur en zijn vrouw, hoewel ik eerlijk gezegd denk dat zij de 'boss' is! Na een kopje Turkse koffie gaan we dan naar ons lokaaltje, want veel meer is het niet. Ik denk 2,75m breed en 4,5m lang. Daarin staan dan de bedjes opgeklapt, vier tafeltjes, een rits plastic stoeltjes voor de kinderen en een stoel en tafeltje voor de teacher. Zo klein als ze zijn, gaat er toch al veel in het engels, of ze het echt snappen is vers twee. Gisteren hebben ze lekker een poosje buiten gespeeld maar de andere dagen waren we de hele morgen binnen, zonder raam open dus lichtelijk een sauna!

Iedere dag leren we ze iets nieuws. Eerst dan de zevensprong, gisteren hebben we hoedjes gevouwen en hoedje van papier geleerd (groot succes) en vandaag van vouwblaadjes slingers gemaakt. De rest van de ochtend rommelen ze een beetje aan. Om half twaalf gaan we dan voor de herhaling van alles en zeggen sommige kindjes een versje en om twaalf uur is het alweer eten geblazen. Wij eten mee op school. Eerst soep en daarna iets van kip met rijst of polenta. Alles zacht om snel en soepel naar binnen te werken want de kindjes krijgen een kwartier en moeten dan hup het bed in.

Dinsdag hebben we toch wat van de meegesleepte spullen mee naar school genomen o.a. een spel waarmee ze engelse woordjes kunnen leren. Het afgeleverd bij de directeur die alles verdeelt, de oudere kinderen zijn er gelijk mee aan het werk gegaan en vonden het geweldig. De man van Isabelle heeft ons 2 laptops meegegeven die we aan Brian overhandigd hebben. Hij had niet direct in de gaten dat ze voor hem waren en was er helemaal beduusd van, maar

natuurlijk geweldig blij want dat is een aanschaf die hij zich niet kan veroorloven, maar die het werk een stuk gemakkelijker maakt.

Dus zo hebben we al een paar mensen heel blij kunnen maken.

De teacher (zo noemen de kinderen haar) is ook erg nieuwsgierig hoe het bij ons in Nederland op school toegaat en gelukkig hebben we 2 onderwijzeressen in de groep waar we informatie kunnen halen. Ook bij Ionut en Alexandra hebben we het idee dat ze voortdurend aan het aftasten zijn of ze op de goede weg zijn en waar ze verbetering in aan kunnen brengen. Wij zijn er weer goed van doordrongen dat we in luilekkerland wonen!

Eén van de juffen van 22 jaar verdient 300 euro per maand, maar als je weet dat je al snel 200 tot 250 euro per maand kwijt bent voor een 2-kamerappartement dan weet je het wel. We hebben eens even rondgekeken in de supermarkt (altijd een heerlijk tijdverdrijf in het buitenland!) en de prijzen gaan toch al aardig in de richting van de onze en voor geïmporteerde zaken vele malen meer. Voor een fles olijfolie uit Spanje of Griekenland (0,5 l) betaal je al gauw 30 lei dus omgerekend 10 euro! Voor pasta van eigen makelij heb je bijna 2 euro nodig. Groente en fruit worden veelal op straat verkocht en gisteren kocht Isabelle een pond heerlijke pruimen voor 1 lei = 30 eurocent. Dat is in onze ogen dan weer helemaal niets. Maar alles bij elkaar hebben de Roemenen het hard te halen en het zal op het platteland nog vele malen erger zijn. Daar verdient een teacher bijvoorbeeld de helft van wat degene in de stad verdient.

Maar er zijn natuurlijk altijd mensen die zich op een of andere manier snel verrijken, je ziet dan ook hier en daar wel dure buitenlandse auto's rijden, maar het merendeel is Dacia's, het huismerk zogezegd.

Gisteren wilden we cultuur snuiven dus zijn naar het Paleis voor de kunsten gegaan, een gebouw uit de 15e eeuw, helaas, helaas gesloten voor 3 jaar in verband met restauratie. Toen naar één van de vele kerken gegaan. Ook die was in restauratie, maar we konden er toch naar binnen en het was absoluut de moeite waard. Prachtige schilderijen en mozaïeken. Geen plekje onbenut, zoals meestal in de orthodoxe kerken. Daarna naar de basiliek die ook helemaal in de steigers staat en waar we dus niet naar binnen konden. Naast de basiliek staat de kerk van de patroonheilige van de stad en daar was het een komen en gaan van mensen. Met een takje basilicum gaan ze naar binnen en leggen dat bij de kist. Met een watje strijken ze vervolgens over een lap stof die door het deksel steekt (waarschijnlijk om het niet vuil te maken). Daarna laten ze zich zegenen door een 'pope' die hun gebeden, die op een briefje geschreven staan, in ontvangst neemt (meestal vergezeld van geld). Je zag er jong en oud, en arm en rijk. In oktober op de naamdag van de heilige wordt ze door de stad gedragen en komen er pelgrims vanuit heel Oost-Europa. Het was een heel bijzondere ervaring.

Isabelle is intussen opgestaan en zit te knutselen voor het afscheid van de kindjes morgen. Dan is de week alweer voorbij. Ik ga een handje helpen en hoop zondagavond nog te kunnen berichten. We hebben een druk maar interessant weekend voor de boeg en maandag vertrekken we dan naar het platteland.

Het is zondagmiddag en zo'n 20 graden minder dan vorige week! Vrijdag afscheid genomen op de school en we werden getraakteerd op bloemen die we vervolgens aan de pensionhoudster mevrouw Aurora hebben gegeven. We hebben geëvalueerd met de directie en omdat Isabelle en ik onderwijskundig weinig te melden hebben, hebben we ze in ieder geval de suggestie gedaan meer met de kindjes naar buiten te gaan. We zijn al met al 1 ochtend buiten geweest, terwijl het alle dagen prachtig weer was. De rest van de tijd zaten we opgehokt. Kinderen moeten hun energie kwijt en lekker in de frisse lucht zijn, maar we kregen te horen dat de ouders dat niet willen want van buiten zijn kun je ziek worden! Het lijkt ons eerder dat je van het binnen zitten in een niet gelucht lokaal ziek wordt, maar 's lands wijs 's lands eer zullen we maar denken. Het is geen wonder dat ze allemaal van die pierige gezichtjes hebben. We hebben in

ieder geval een idee gekregen hoe het op deze tamelijk rijke school toegaat, 2 nieuwe Engelse liedjes achtergelaten en plezier gehad met de kindjes. We hebben bewondering voor de juffies die met weinig middelen toch een programma af moeten werken. In ons klasje met 2½ tot 5 jarigen nog extra moeilijk, omdat ze gebracht en gehaald worden wanneer het de ouders/grootouders uitkomt. Ze zijn pas met 7 jaar leerplichtig en tot die tijd kan er dus nog makkelijk aangerommeld worden kennelijk.

Gisteren dan op pad naar Santa Mare, een dorpje aan de grens met de republiek Moldavië, waar we de schapenboer zouden bezoeken. Het was een rit van ongeveer 1 uur en zodra je lasi uit bent, krijg je een heel ander beeld van Roemenië. Er is nauwelijks openbaar vervoer dus het meeste vervoer gaat met paard en wagen. Het regende jammer genoeg en door de fel gekleurde huisjes zag het er nog een beetje vrolijk uit, maar echt armoe troef. De weg naar Santa Mare viel me niet tegen, was geasfalteerd en zonder al teveel kuilen en gaten, maar de 'straten' in de dorpen zijn gewoon zandwegen dus je kunt je voorstellen hoe dat wordt met een flinke plens regen. Gelukkig had iedereen zijn stevige hoge schoenen aan, want van de auto naar het huis was al een glibberpartij. Bij aankomst bij het huis dacht je nog: "goh, ziet er toch wel goed uit." De buitenkant van leemblokken met cement er tegenaan en in een vrolijke lichtblauwe kleur geschilderd, keurig dak erop. Je kwam binnen in een klein halletje waar we de vuile schoenen achterlieten. Er stond een grote koel/vriescombinatie, rechtdoor was een kamer waarin een uitgeklapte bedbank, 1 leunstoel met een kleurige gehaakte foulard, een klein tafeltje en een grote kast, je kon er nog met 3 mensen staan en dan was het vol. De volgende kamer idem dito, een uitgeklapte bank, een eettafeltje en 2 stoelen en een, televisie. In de derde kamer een bed, een kastje met wat serviesgoed en een tafeltje met 1 stoel. Dat was het hele huis. Keuken, wasgelegenheid en toilet was buiten.

Het was een heel hartelijk gezin. De vrouw des huizes met vrolijke ogen en blozende wangen, vader een gegroefd gezicht door het buitenleven, de oudste zoon van 20 die in lasi woont en werkt, maar voor deze speciale gelegenheid thuis was, een dochtertje van 6 en een dochtertje van 6 maanden. Jammer, jammer toch dat je niet met hen kunt praten. Moeder ging gelijk de 'keuken' in om koffie te maken en een maaltijd te bereiden. Ik heb nog even een blik geworpen in de keuken, wat planken behangen met kleden en een dakje, de vloer natuurlijk een modderbende. Er lag een groot stuk grond bij waarop ze 3 paarden, 1 koe en veel kippen hebben, en natuurlijk een groentetuin. Vader heeft een eind verderop op staatsgrond nog schapen lopen, maar door het slechte weer konden we er jammer genoeg niet naar toe. Het zou een leuk wandelingetje geweest zijn.

Met mooi weer hadden we lekker buiten kunnen zijn en buiten kunnen eten en had het allemaal een andere indruk gegeven. We hadden dan nog kunnen denken: het valt wel mee, zo erg is het niet. Maar nu was het harde realiteit en het is dus wel erg. Ze leven van wat ze hebben, verder geen bron van inkomsten, want iedereen in de buurt heeft hetzelfde dus kaas verkopen of groente zit er niet in. Wel af en toe wat vee en met dat geld zijn ze nu bezig aan het huis een keuken en toilet te bouwen. De eerste stenen staan, maar volgens Brian zal het zeker nog 1 ½ jaar duren voor het klaar is. Moet je je voorstellen hoe het is om hier met kniehoge sneeuw en -30 te moeten leven.

We hebben nog wel even een blik kunnen werpen op de grens met Moldavië, de rivier de Prut. Mooi landschap, maar streng bewaakt. Aan het eind van hun land liggen nog loopgraven uit de tweede wereldoorlog en nog een stuk braakliggend land waar niemand zijn handen aan wil branden, want het is een massagraf van de joden die hier omgebracht zijn.

Morgen dan op weg naar Christesti. Ben benieuwd wat we daar gaan ervaren.

Maandag zijn we uit lasi vertrokken naar Christesti, waar we hoopten ons deze week nuttig te kunnen maken. Na een rit van ongeveer 2 uur in de stromende regen kwamen we aan bij het gastgezin (de ouders van Ionut) waar we deze week in ieder geval de maaltijden gebruiken. We

zijn elders onder dak gebracht, omdat dit dorp geen waterleiding en riolering heeft en wij als prinsessen op de erwt toch wel wat luxe willen en niet midden in de nacht naar het toilet achter op het erf willen gaan.

Na een heerlijk middagmaal met alles vers uit de tuin en de kip 's morgens nog rondlopend in de tuin en 's middags in de pot op tafel, gingen we eerst langs bij de burgemeester in het gloednieuwe gemeentehuis. Er wordt ons gelijk wel duidelijk dat onze komst in het dorp heel belangrijk is en iedereen er naar uitgekeken heeft.

Daarna door naar de school waar het voltallige personeel ons in vol ornaat opwacht. Wij dachten dat het speciaal voor ons was, maar het is ook de eerste schooldag en die is heel belangrijk. Alle kinderen komen op hun Paasbest naar school om de onderwijzers/onderwijzeressen te fêteren met bloemen (het kan schelen in punten in de loop van het jaar!). Er wordt wat heen en weer gesproken en het programma voor de week wordt doorgenomen. Maar zoals we in de loop van de week zullen merken, zijn programma's er om vanaf te wijken en dat gebeurt dan ook regelmatig. We kregen een rondleiding door de school die recent opgeknapt is. Er is nu centrale verwarming, gestookt op hout, maar in de klassen staan ook nog de prachtige tegelkachels die voorheen gebruikt werden. Op de begane grond ziet het meubilair er redelijk goed uit met uitzondering van 1 klas. Daar staan gloednieuwe tafels en gestoffeerde stoelen. Dit is de klas waar de dochter van de burgemeester in zit, hij is tevens voorzitter van het schoolbestuur. Dus $1 + 1 = 2???$

Op de eerste verdieping worden we helemaal nostalgisch. Er staan banken waar wij 50 jaar geleden ook in zaten, zij het dat deze prachtig bekrast en beschilderd zijn in de loop der jaren. De klassen worden in de ochtend gebruikt voor de onderbouw en in de middag voor de bovenbouw. Misschien dat dit de reden is dat ze niets eigens hebben. Een enkele leerkracht heeft er nog iets van proberen te maken door er een kleedje in te leggen. Dat is iets waar ze hier toch dol op zijn. In het pension en in de huizen ligt iedere ruimte vol met losse kleedjes, die wij direct opzij smijten omdat het ondingen zijn en wij graag heelhuids weer thuis komen.

Dinsdag: 's morgens regen, regen, regen dus modder, modder, modder. We zijn toch zo blij dat we toch besloten hebben onze stevige stappers mee te nemen, zodat we droge voeten houden al vliegen de kluiten ons om de kuiten.

Van het huis van Ionut naar school is het ongeveer een kwartiertje lopen en we hebben bekijks, want er komen nooit toeristen in dit dorp laat staan 6 tegelijk. Iedereen vindt het interessant en we worden vriendelijk begroet en wij roepen natuurlijk buna, ziwa zodat het direct al heel wat lijkt. Op school geeft Ans, een van de deelnemers en geboren onderwijzeres, aan een groep kinderen een presentatie over Nederland. Ze doet het fantastisch en de kinderen vinden het leuk. We besluiten met onzinliedjes als oze-wieze-wo, de kinderen zingen het snel mee en zingen daarna wat liedjes voor ons. Ook frere Jacques wat wij natuurlijk ook kennen en tot slot zingen we het in canon, voor hen helemaal nieuw en grote hilariteit. Kortom een vrolijke ochtend. Daarna het nog eens dunnetjes overgedaan voor de leerkrachten die van hun kant met een presentatie over de school komen, zodat we wat meer van elkaar weten.

Het is intussen opgeklaard en na een heerlijke maaltijd maken we een wandeling door het dorp en hebben het bejaardentehuis in aanbouw gezien. Dit moet volgend jaar klaar zijn en onderdak bieden aan 50 mensen. Een heel nieuw fenomeen, want de bejaarden wonen toch meestal bij de familie. Benieuwd hoe zich dat gaat ontwikkelen. Veel prachtige oude huizen gezien, maar ook nieuwe die in aanbouw zijn met geld dat binnenkomt van mensen die in Spanje en Italië aan het werk zijn.

Woensdag. Vandaag gaat helaas Els, een van de vrijwilligerster, naar huis in verband met een sterfgeval. Het drukt de stemming, we zijn intussen een hechte groep. In de ochtend zijn we aanwezig bij wat handarbeidlessen. Het wordt ons duidelijk dat de kinderen een vel papier van school krijgen, maar verder alles van thuis mee moeten brengen. Kleurpotloden, verf, schaarmpjes e.d. Er staat een kast in de klas, maar die is leeg. Het is erg klassikaal onderwijs, weinig ruimte voor creativiteit. Alles wordt voorgekauwd. De kinderen zijn in eerste instantie wat afstandelijk,

maar als je hier en daar een knipoog geeft of in ons beste Roemeens iets roept, beginnen die snoetjes toch te stralen. We maken een les mee over milieuvervuiling en in dat kader zouden we in de middag het terrein rond het treinstation schoon gaan maken met de kinderen, maar omdat het weer te slecht is gaat dat helaas niet door. We gaan vroeg terug naar ons pension.

Donderdag. We hebben gisteren de meegebrachte spullen uit Nederland afgegeven op de school en in tijd van een vloek en een zucht was het verdeeld. Een paar vrijwilligsters hebben nog een zak met sponsorgeld en vandaag gaan we dat extra geld besteden aan allerlei zaken. Een paar mensen gaan inkopen doen en Lisa en ik gaan naar een dependance van de school om te kijken hoe het daar toegaat. We hebben er geen spijt van. Het was de bedoeling dat we allemaal daar naartoe zouden gaan, maar zoals al gezegd, soms lopen dingen anders. Wij worden hartelijk verwelkomd met koffie, frisdrank en pinda's en zoute koekjes. Zoals je bij ons iets zoets bij de koffie neemt presenteren ze hier iets zouts. Niemand op deze school spreekt engels dus het wordt handen- en voetenwerk en veel bladeren in Wat en Hoe in het Roemeens, maar met soms groot plezier komen we er toch uit deze ochtend.

Het is een leuk schooltje met een kindergarten en klas 1 - 4. Overall zijn ze bezig met knutselwerkjes en het thema is herfst. Er wordt flink geknipt en geplakt. Hier hebben de kinderen wel materiaal van de school. In klas 1-4 worden we getrakteerd op een cultureel programma! Er worden met veel enthousiasme liedjes gezongen en dansjes gedaan die wij natuurlijk fantastisch vinden en proberen mee te klappen en te stampen als het nodig is.

Hier wordt ook nog een schooluniform gedragen. De jongens een kostuum!!! En de meisjes een blauwe schort met een wit kraagje. Ook wordt er een toneelstukje opgevoerd naar een vertelling van Ion Creanga, een schrijver die beroemd is om zijn vertellingen voor kinderen. Dit in traditionele klederdracht. Tot slot een rondedans in de grote hal en als afscheid krijgen we van alle kinderen bloemen (gelukkig uit eigen tuin en niet gekocht) en wat van de werkjes die ze gemaakt hebben. Van de leerkrachten een boekje met de vertellingen van Creanga met een persoonlijke opdracht. Met de armen vol vertrekken we richting gemeentehuis waar we opgewacht worden door de burgervader. De bloemen overhandigen we ruimhartig aan hem. We krijgen koffie en worden omstandig bedankt voor ons bezoek. Hij krijgt niet iedere dag buitenlandse vrouwen op bezoek die naar hem willen (moeten) luisteren dus neemt zijn kans waar en vertelt uitgebreid over zijn heldendaden tot nu toe en de plannen die hij met het dorp heeft. Natuurlijk komt ook de fles op tafel en daar zit bepaald geen water in. Nou ja, na het nodige gepalaver vertrekken we na 1 ½ uur om nog maar weer eens te genieten van soep vooraf/geschenken toe.

Na het eten willen we nog het plaatselijke kerkje bezoeken wat toch weer een eindje lopen is. Omdat het openbaar vervoer niet zo frequent is, is men gewend te liften. Dat doen wij ook en springen op kar met paard. De voerman vindt het prachtig en gaat flink in galop, maar gelukkig is het niet al te ver. De pope doet speciaal voor ons de kerk open en houdt een heel verhaal en dan blijkt dat we toch al wat van de taal beginnen te verstaan.

Vandaag vrijdag dan afscheid genomen. 's Morgens zijn de prachtige spullen die gekocht zijn voor de school verdeeld en daarna was er een officieel afscheid met wat woorden van dank over en weer. De directrice had voor ieder een cadeautje gekocht, bedankte ons en hoopte dat we eenmaal terug in Nederland een gunstig verslag zouden uitbrengen over Roemenië, want ze weten heel goed dat ze niet goed bekend staan. Wij hebben gezegd dat uiteraard te doen, want we hebben niet anders dan goed ontmoet. Er moet nog veel gebeuren voor ze zich kunnen aansluiten, maar de intenties zijn er. Met wat weemoed hebben we afscheid genomen.

Wonderlijk hoe snel je toch went aan andere omstandigheden. We gingen inmiddels met gemak door de kippenstront naar het toilet achter op het erf waar, als je daar zat dan wel weer een brutale kip haar kop om de (slecht sluitende) deur stak om te kijken of er nog wat te pikken viel of gewoon nieuwsgierig was. Daarna handen wassen in de 'buitenbadkamer'. Morgen dan naar Brasov. Vanmiddag heeft iedereen nog een dikke trui en legging gekocht want er ligt sneeuw!

Sibiu dat ook nog op het programma staat is afgesloten in verband met hevige sneeuwval. Niet te geloven dat het vorige week nog 35 graden was. Maar we gaan het zien. Benieuwd wat de komende week weer zal brengen. Voor foto's verwijzen we jullie naar de site van Commundo: www.commundo.nl en www.dagboekvrijwilligerswerk.nl.

Vandaag alweer de tweede dag in Brasov. Toch wat gemengde gevoelens over de afgelopen weken. We hadden zo graag wat meer de handen uit de mouwen gestoken, bleven vooral de 2e week toch aan de zijlijn staan, hoewel het contact met de kinderen goed was en zeker geen problemen opgeleverd zou hebben bij meer activiteit van ons. Helaas lieten het schoolsysteem en de weersomstandigheden het niet toe.

De reis met de bus naar Brasov was prachtig. Een rit van 8 uur door de heuvels en de bergen. Richting Brasov veranderde de aanblik van de dorpen. Je ziet de Duitse invloeden. De fraai bewerkte houten en 'blikken' daken verdwijnen en maken plaats voor rode dakpannen. De huizen zijn ook minder kleurrijk en vaak de erfjes ook minder rommelig. Want dat was enorm in het oosten, wat een troep overal. Maar het had ook wel iets, want de rommel werd vaak overschaduwd door wijnranken en er stond altijd wel een flinke pruimenboom op het erf. In Brasov hebben we weer een prima onderkomen. Het is een stad met wel 2 heel verschillende gezichten, het oude Duitse gedeelte en de communistische stad. Sommige bewoners proberen toch nog iets van hun onderkomen te maken en je ziet dan plotseling tussen al die grauwheid een balkon vol met bloemen op de 6e etage of zo.

Gisteren, zondag, een dagje "Valkenburg". Sinaia in dit geval. Met de bus erheen, de chauffeur had de sokken er flink in. Het ligt in de bergen dus flink slingeren. Aangekomen eerst een tochtje met de toeristenbus, zodat we een overzicht van het stadje hadden. We voelden ons op schoolreisje, maar het was wel leuk, want flink hoogteverschil en dat hadden we nooit kunnen belopen. Daarna een bezoek gebracht aan het klooster. Er wonen nog 12 monniken en het zag er allemaal goed onderhouden uit. Duidelijk een rijke omgeving, mede door het toerisme. Nu is het seizoen voorbij, maar in de zomer is het dus echt net Valkenburg. Daarna een bezoekje aan het kasteel. Een soort Efteling-kasteel. We hebben het helaas niet van binnen bezocht want hadden niet zo heel veel tijd meer en de toegangsprijs was behoorlijk, had Nederlands niveau. Ik vond het een foeilelijk ding, maar anderen zullen het prachtig vinden.

De verwachte sneeuw is gelukkig uitgebleven en af en toe is er zelfs een voorzichtig zonnetje. Vandaag doen we een stadswandeling in het oude centrum van Brasov. Je hebt het gevoel in een Duitse stad te zijn. Veel mooie panden die wel opgeknapt moeten worden, maar dan waarschijnlijk ook een deel van hun charme verliezen. De Zwarte Kerk bezocht. De grootste in Europa tussen Wenen en Istanbul. Ook een synagoge bezocht, maar dat was niet echt bijzonder, daarna de stadswallen met torens. De kerken zijn veelal protestants en katholiek, de orthodoxe kerken hebben we achter ons gelaten. Jammer, want die zijn toch echt heel prachtig. Het meest spannende van onze reis is dus achter de rug en nu is het 'plaatjes kijken'.

Morgen gaan we door naar Sibiu, vorig jaar culturele hoofdstad, benieuwd wat we daar gaan ontdekken

Het eind van de vakantie is in zicht. Vanmorgen zitten we nog in Sibiu en vertrekken vanmiddag met de trein naar Boekarest, een reis van 6 uur. We hebben al flink wat proviand ingeslagen om de tijd door te komen, want onze warme maaltijd schiet er vandaag bij in.

Vanuit Brasov hebben we nog een uitstap gemaakt naar een dorp 20 km verderop. De dorpen bevallen ons toch het best. Dit ook weer, het heeft een prachtige fortificatie uit de 15e eeuw, gebouwd om zich te weren tegen de Turken, die goed bewaard is gebleven. Het dorp zelf heeft ook leuke, kleurige huisjes helaas wel met open riool. Ook wonderlijk dat er dan ineens weer een lelijk betonnen blok van 4 verdiepingen tussen staat. Het was heerlijk weer dus daar lekker een beetje rond gewandeld en uiteraard het plaatselijke café gefrequentieerd (voor koffie!), een rib uit ons lijf, 50 eurocent per kop.

Nu dan Sibiu, zo'n beetje hetzelfde als Brasov, erg Duits, maar wel in betere staat wat natuurlijk te danken is aan het feit dat het culturele hoofdstad is geweest in 2007. We hebben hier wel een van de oudste musea van Europa bezocht. Samuel von Bruckenthal heeft hier een prachtige collectie nagelaten van o.a. Vlaamse en Nederlandse meesters. Ook het paleis zelf was erg de moeite waard. Nog wat wetenswaardigheden.

De hoofdwegen zijn goed, de zijwegen minder tot slecht. De trottoirs zijn vooral in de buitenwijken slecht. Het is soms hink-stap-sprong i.v.m. gaten, diepe kuilen en ontbrekende putdeksels. En de staat is niet verantwoordelijk als er iets gebeurt, je wordt geacht zelf op te letten. Het eten. De plattelandskeuken zoals we die in Christesti hebben ervaren is lekker en heel voedzaam. 's Morgens bij het ontbijt al gehaktballetjes en auberginepuree, heel lekker maar zwaar op de maag. Bijna iedere dag wel gebakken ei, veel zware schapenkaas. Het brood viel wat tegen, pas hier in Sibiu hebben we heerlijk grauw knapperig brood (Duits). Ook nu veel verschillende soorten worst bij het ontbijt. De moeder van Ionut verraste ons iedere middag weer met een volle maaltijd. Een stevige voedzame soep vooraf, daarna meestal iets van kip, een enkele keer gehakt en zelfs 1 x een stukje varkensfilet, maar dat is heel uitzonderlijk. Kip is makkelijk aan te komen want die haal je achter van je erf. Af en toe aardappelen, maar meestal mamaliga (polenta) en als groente ingelegde augurken. Als klapstuk taart toe of gevulde flensjes. 's Avonds hadden we dan niet veel meer nodig dan een boterhammetje met eigengemaakt jam.

Overeenkomsten met Nederland? Ook hier in Roemenië zijn opa en oma kinderoppas! Tenminste in de steden, want in de dorpen is een hoog werkloosheidspercentage.

Morgen dan nog een dagje Boekarest en zaterdag weer naar huis, maar goed ook want we zijn aan vakantie toe. Niet helemaal een grapje, want we hebben toch heel wat indrukken opgedaan deze weken en dat moet wel weer even bezinken voor we ons weer in de tredmolen kunnen storten.

Het was een fantastische ervaring en vooral het platteland heeft ons hart gestolen. Moldova is veruit de armste, maar in onze ogen ook de meest oorspronkelijke regio die nog heel ver van Europa afstaat.